

Czinki Ferenc

ÜDVÖSSÉG KÉSZENLÉTBEN

– az inotai Aphrodité hiteles
története

Varga Gábor Farkasnak

A révész (62) észreveszi, hogy Tomi a vízben van:

RÉVÉSZ: (üvölt) Eszénél van maga??? Azonnal jöjjön ki a vízből!!!

A révész egy csáklját nyújt be a vízbe, hogy Tomi abba kapaszkodva mászhasson vissza a fedélzetre. Tomi tempózik, de nem ér el a csákljához, vigyorog Laurára.

TOMI: (kiabál, prüszköl) Jól van, na...!

RÉVÉSZ: (kiabál) Gyorsan ússzon!

Nem éri el a csáklját. Fárad, és az ár is erős. Most már nem vigyorog, egyre kevésbé tudja leplezni a rémületét. Lemarad a komptól. Laura is látja rajta az ijedtséget. A révész káromkodik, a géptérhez rohan, és leállítja a kompot. A hajtómű csikorogva leáll, a hajó lelassul.

A révész segít Tominak kikászálódni a vízből.

RÉVÉSZ: (ordibál) Megőrült??? Elmebeteg!!!

Laura szégyelli az apját. Tomi kapkodja a levegőt.

TOMI: Jó, jó, jó...

Gyorsan felveszi a vizes testére a ruháit. Észreveszi, hogy a kisbusz csomagtartójának ablakán át a bagoly nézi őt. És huhog...

Kövecses elvtárs hosszan nézegette az új plakátot a könyvtárszoba ajtaja mellett, és az inotai kultúr fűtetlen folyosóján izzadni kezdett. Hozzászokott már a munkásosztályt okító plakátokhoz, amelyek minden esetben arra mutattak rá, hogy valamit rosszul csinálnak, vagy éppen csálnak: rosszul viszik a vasgerendát, felelőtlenül üldögélnek a targonca villáin, csálnak a mérésnél, védőszemüveg nélkül vizsgálják a szikrát hányó körfűrész, borosüveggel a kezükben ölelik a létrát, a kedvence pedig az volt, amin egy szovjet elvtársnő buja szőke tincseit éppen föltekéri az ütvefúró. A könyvtári, kisorsra-nó tolvaj fekete alakja viszont, kezében a jókora lexikkal, a vörös zseblámpafényben mozdulatlanra dermedve, valami teljesen új volt. A feliratot olvasva, „Csípjük nyakon a könyvtári szarkát”, hideg verejték gyűlt össze Kövecses vastag zubbonya alatt, és egy pillanatra talán meg is szédült.

Önkéntelenül oldalsó zsebéhez kapott, és felidézte a néhány perccel ezelőtt történeteket.

Soha nem lopott még könyvet életében, és éppen ezért úgy érezte, mintha a plakát ki-fejezetten neki szólna. Mintha a Mindenható, vagy egy titkos jóakarója, tette volna ide a falra, hogy Kövecses, most még meggondolhatod magad. Vagy esetleg figyelik. Valaki figyel, és az egész ki volt tervezve. Lépre csalták.

Amikor néhány perccel ezelőtt Kövecses beletúrt az „iktatásra váró” könyvek közé, és sűrű hátrapillantgatások közepette zubbonya zsebébe csúsztatta azt a kis alakú, sárga borítós könyvet, még nem sejtette, hogy ilyen hamar lelepleződhet. De ezt a könyvet nem lehetett otthagyni. Puha, finom kötésével, a borító titokzatos ábráival, és a számára ugyan ismeretlen nyelven írott, mégis valamiféle bujaságot sugárzó címével olyan forró izgalmat ébresztett Kövecsesben, amelyet nem érzett már nagyon régóta. Vagy talán még soha korábban. Egészen beleborzongott. Szerelmet, szellemi kihívást és a bűn izgalmát érezte egyszerre. Tudta, ha ez a kötet a könyvtári dolgozók kezébe jut, soha nem kerül ki a polcra, még az iktatás előtt a szemétre hajtják. Vagy bezúzzák. Vagy a pártirodára küldik, és azután zúzzák be.

1973. november 5-ét írtunk, és Kövecses még soha nem iszkolt haza munka után ilyen kamaszos izgalommal.

Másfél szobás készenléti lakótelepi lakásában egyedül élt. Felesége nem volt, barátai alig akadtak, csak a Strand Büfébe meg a könyvtárba járt, a Strandba valamivel gyakrabban. De most esze ágában sem volt lemenni egy fröccsre, kávé sem főzött újat, a reggeli hideg maradékot kortyolgatta, miközben az asztalhoz ült. A könyvet a viaszosvásznonra helyezte. Kövecses magányos ember volt a telepen, szégyellte az érettségijét, és hogy nincs felesége. De úgy érezte, most minden megváltozik, belép egy új világba, ahonnan olyan gazdagon tér vissza, hogy mindenki irigyelni fogja, övé lesz az összes csaj a telepen, és megtanítja őket az égi, a földi és a mélytengeri szerelemre egyaránt, talán még az Andit is, a Strand pénztárából, őt a leginkább, neki már úgyis van valami köze a vízhez.

Az ablakon túl közben zörgetni kezdte a fákat a novemberi szél, tiszta és hideg volt az inotai égbolt, világos lett az apró konyhában is, és benne Kövecses többször végigpörgette a könyv lapjait, hogy aztán végül mindig visszatérjen a borítóhoz. Hozzáért egy ág az ablaküveghez. Elfogyott az utolsó korty kávé is. Egy tengerkék szempár hívogatta magával Kövecses tekintetét a forró nyárba, a kezdő A betű hasából pillogott kifelé, alatta izzó vörös és sárga betűk váltogatták egymást, és egy buja, antik románc ígéretet adták ki összeolvasva: *Aphrodite Strip*, ez állt rajta. A modern Ciprus regénye.

Kövecses nem tudott betelni a látvánnyal. Annyit ugyan sikerült kisilabizálnia, hogy a kötetet 1972-ben adták ki, és egy bizonyos Jack C. Goodwin professzor írta, ám hogy ennél tovább nem jutott az angol szöveggel, egy cseppet sem bántotta. Újra és újra végiglapozta a könyvet, és noha egyetlen szót sem értett belőle, érezte, Jack C. Goodwin professzor ezekben a titokzatos sorokban leírta a választ minden kérdésére. Még az sem zavarta, hogy mindössze egyetlen rajz volt a könyvben, az is egy kusza térkép, de Kövecsest ekkor már nem lehetett kizökkenteni: a térkép egymásba forduló vonalai, lágy ívei, pajkos kacskaringói buja bokrokkal teli labirintusokat, bőven termő narancs- és végtelen olajfaligeteket, meztelenül heverésző nimfák otthonát rajzolták ki előtte.

Kövecses azon az éjjelen ezek között a puha ölü nimfák között hajtotta álomra vasporszagú fejét, és másnap ruhástul, arcával a viaszosvásznon, kezében az üres kávéspohárral ébredt. És még soha nem volt boldogabb életében.

A következő napokban mindent elolvast, amit Ciprusról és a ciprusiakról talált. A könyvtárnak a közelébe sem mert menni, ezért kénytelen volt az otthon megtalálható lexikonokra, képes újságokra hagyatkozni. A piros pöttyös *Kislexikonból* (1968-as Akadémiai-kiadás) például megtudta, hogy Ciprus ugyan köztársaság, de nem népi, és hogy 9251 négyzetkilométernyi területén 594 ezren élnek, tehát jóval kevesebben, mint Magyarországon, és hogy ciprusi fonttal fi-

zetnek, amiről nem derült ki, hogy hány forint lehet. Az viszont egyértelműen látszott, hogy a ciprusi nép is sokat szenvedett nép, akárcsak a miénk, mert görög, egyiptomi, római, bizánci, arab, kereszties, velencei, török és angol uralom alatt is éltek. A nagymama után maradt egyik *Nők Lapja* „Hetedhét” fotórovatában pedig népviseletbe öltözött görög és török ciprusi katonát is látott. És akkor ott volt még Aphrodité terrakottaszobra a berlini szépművészeti múzeumból.

Csodálatos napok jöttek, Kövecses egyre ritkábban gondolt a rajtakapott könyvtári szarka alakjára, sőt a Strandban, amikor Andi a nagyfröccsök blokkjait adta neki, elkezdte a lányt az inotai Aphroditének szólítani, és ezzel nem várt sikereket ért el, a november 7-i felvonuláson pedig mintha a föld fölött járt volna, és úgy érezte, egy kicsit az elnyomott ciprusiakért is vonul.

Kövecsesnek néhány napon át kerek volt a világ.

Aztán jött november 7-e délutánja, amikor kétségkívül megváltozott minden. Megitta az asznapi utolsónak szánt savanyú nagyfröccsét, felvette télikabátját, fizetett még egy kört a munkaszüneti napot kihasználó kohász kollégáknak, hosszan, bizalmasan, szinte kérkedve búcsúzkodott az inotai Aphroditétől, majd biciklire ült, és bizonytalan lendülettel hazafelé tekert. Minél előbb haza akart érni, hogy újra belelapozhasson a könyvbe. Suhant lefelé a lejtőn a nyirkos őszi délutánban, lobogott utána a télikabátja, elengedte a kormányt, a karjait széttárta, süvített fülében a szél, megszűnt körülötte Inota, de az is lehet, hogy az egész Népköztársaság, és közben, rendkívül hiányos angoltudása miatt, arra a gondolatra jutott, hogy milyen nagy-szerű ember lehet ez a Jack C. Goodwin, ha egyszer benne van a nevében az Isten.

Ekkor tompa ütést érzett a bal karján, viszarántotta, de már késő volt. Hallotta a mellette elzúgó motor öblös, durrogó hangját, és tudta, a tompa ütés maga a motoros lehetett, aki a lejtőn lefelé már nem tudta kikerülni Kövecses kitartott karját, és most a motoros, járműve felett irányítását veszelve cikázik, hogy aztán a lejtő aljára érve, az útpadkán

felbukva eltűnjön az úttestet szegélyező bokrok között. Kövecses még látta a motor kormfekete festését, a küllők és a magas kormány krómos csillogását, a bukósizak kékes fényét, de aztán már semmit. Kövecses is felbukott, és eszméletét veszítette.

Néhány perc múlva arra ébredt, hogy eleredt az eső. Az orrából bugyogó vért szétázta a víz, kabátja súlyos, nyirkos takaró volt a hátán. Föltápáskodott. Amikor közelebb lépett a bokrokhoz, és behajolt az ágak közé, a szürkületben már nem látott semmit. Fülelt, maga sem tudta, mit várt, talán nyöszörgést, jajveszékeltést. De néma volt a bokor. Csak a motor nyomai látszottak a sárban.

Amikor a biciklijére támaszkodva visszafelé sétált a Strand Büféhez, már arról gyözködte magát, hogy amíg ő eszméletlen volt, a férfi biztosan fölkel, majd továbbhajt, és valójában ő, Kövecses az áldozat, de a lelke mélyén tudta, hogy hazudik magának. Néhány száz méter után már világosan látta az összefüggést az ellopott könyv és a baleset között. A vetkőző Aphrodité, a puha ölü nimfák és Ciprus forró ligeteinek ígérete elvakították, és elfelejtette a rajtakapott könyvtári szarka sötét alakját, hogy a szarka bizony bűnhődni fog, és vörös zseblámpával világít majd rá az igazság.

A Strandba visszatérve nem mondta, hogy megölt volna egy erre járó idegen motorost, sem azt, hogy hazafelé felbukott a biciklivel, mert az egyértelmű volt, inkább hagyta, hogy az azóta jócskán megittasodott kollégák visszahívják egy-egy nagyfröccsre. Kellett hozzá majdnem két óra és öt kör a savanyú italokból, hogy összeszedje minden erejét, és visszainduljon a lejtő aljára. Az eső is elállt, és a Strandban Aphrodité már a zárásra készülődött.

Alacsony termetű, ős hajú férfi várta Kövecseset a bokrok mélyén, előtte vékony gallyakból rakott tűz lobogott, a motorjának támaszkodott, és apró halakat sütött nyáron. Kövecsesnek fogalma sem volt, honnan szerzhette őket. A férfi biccentett, hogy Kövecses üljön le, majd amerikai akcentussal közölte, hogy nem halt meg, sőt, nagyon is jól van, bár a válla még fáj egy kicsit.

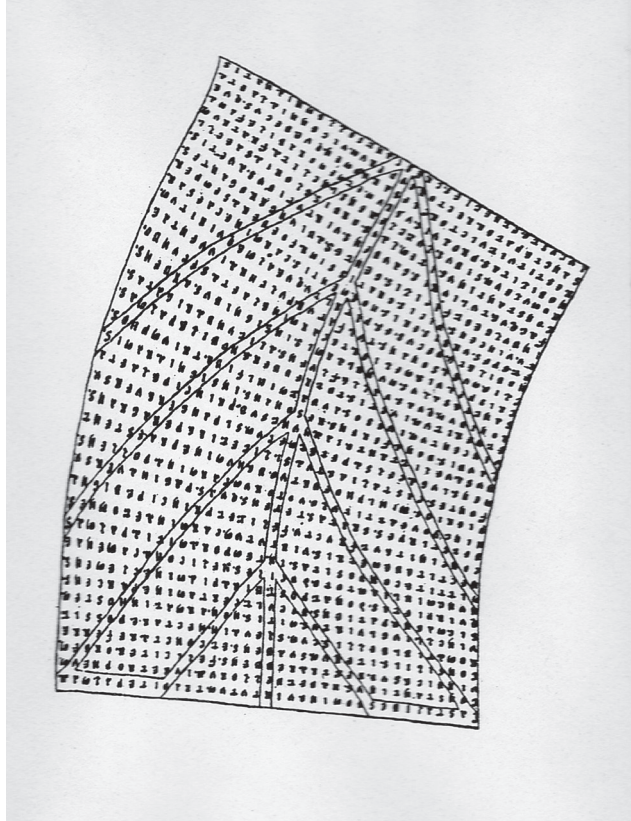
És hogy Kövecsesnek lett-e valami baja, meg hogy hozott-e bort a kocsmából, mert azzal az amerikai nem készült.

Kövecses szólni sem tudott a döbbenettől. Hogy került ide egy amerikai? Ráadásul ilyen motorral?

Nézték egymást egy darabig, míg végül az amerikai újra megszólalt: Jack vagyok, mondta, és bőrkabátjába törölte zsíros kezét.

Kövecses elvtárs, a könyvtári szarka, aki szégyellte az érettségijét, meg hogy nincs felesége, és aki reménytelenül szerelmes volt a Strand Büfé pénztárosnőjébe, még hosszan beszélgetett Jack C. Goodwin professzorral, az *Aphrodite Strip* szerzőjével, akinek a nevében majdnem benne van az Isten. Beszélgettek nimfákról, olajfaligetekről, pénzről és nőkről, a jó és a rossz örök küzdelméről, békeharcról és szabad piacról, Goodwin magyarázott valamit egy Watergate nevű épületről, meg hogy állítólag az utolsó amerikai katona is elhagyta Vietnámot, és hogy majd egyszer a szovjetek is elmennek Inotáról, de Kövecses ezeket hitte is meg nem is. Ő Aphroditéről szeretett volna hallani, hogy tényleg levetkőzik-e a regény végére. Jack C. Goodwin hosszasan mosolygott a tűz fölött a novemberi éjszakában.

Elmagyarázta Kövecsesnek, hogy bűnösnek lenni éppen még bocsánatos dolog, de hülyének lenni már nem az. *Aphrodite Strip* ugyanis nem egy night club, hanem egy repülőgép-leszállópálya, meg egyébként is, miért vetkőzne le az, akit eleve úgy ábrázolnak, hogy meztelen, és hogy a könyvben mindössze annyi történik, hogy egy pilóta röpköd föl-alá Ciprus fölött mindenféle csempészárúval, de az egésznek semmi értelme nincsen, egy rakás hulladék, ponyva, ma már ki sem engedné adni. Magyarországra is csak azért jött, hogy az utolsó megmaradt példányt magával vigye, és örömmel venné, ha Kövecses visszaadná neki. Aphroditéről pedig mindössze annyit tud elmondani, hogy ha Kövecses esetleg Cipruson jár, akkor mindenképpen látogasson el Páfoszba, a Petra tou Romiouhoz, ahol ez a cafka állítólag kiemelkedett a habokból, meg lehet nézni a sziklát is, ahol az eset történt, mert azoktól a sziklától nem

Géczy János munkája

messze, az út szélén egy ócska furgonból olyan sült báránkolbászt lehet kapni, hogy attól helyet cserél az ég a földdel. Ami pedig az inotai Aphroditét illeti, Kövecsesnek érdemes lenne sietnie, mert a hölgy négy deci kevert után belesédült a leeresztett medencébe, és magától biztosan nem fog kiemelkedni onnan.

Kövecses másnap reggel úgy ébredt, mint aki végigaludt egy hetet. De amikor megérezte maga mellett az inotai Aphrodité bőrének olcsó aromával keveredő illatát, megnyugodott. A helyére került a világ.

Kövecses nem volt már fiatal, amikor a rendszerváltás után végre eljutott Ciprusra. A repülőgép felszállása előtt hosszasan nézegette a tájékoztató füzet biztonsági ábráit, a furcsa, esetlen alakokat, amint éppen az oxigénmaszkot helyezik föl, vagy a mentőmellényt veszik elő az ülés alól, míg végül figyelmes lett egy fekete alakra, amint a légitársaság takarójával a hóna alatt oson le a fedélzetről. Vörös zseblámpafénnyel világított rá az igazság. Kövecses elmosolyodott, becsukta és visszatette a füzetet az előtte lévő ülés támlájára, majd fehér bort és ásványvizet rendelt.

Közben arra gondolt, hogy ma már báránkolbászt fog ebédelni.